

EPISTULA LEONINA

LXXXIX

PERIODICUM LATINĒ SCRIPTUM,
 QUOD ĒDITUR
 E DOMO EDITORIĀ INTERRETIALI
 CUI NOMEN EST
LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>

N.B.! EPISTULAS LEONINAS ACCIPIS **GRATIS** ET **SINE ULLĀ OBLIGATIONE**. NAM LEO LATINUS PUTAT HOMINIBUS LATINAM LINGUAM DISCENTIBUS AUT DOCENTIBUS CORDI ESSE VERBA LATINA. **SI TAMEN TALES EPISTULAS ACCIPERE NON VIS, RESCRIBE HOC NOBIS: TUM STATIM NOMEN TUUM EX INDICE ACCEPTORUM TOLLEMUS.**

HŌC TEMPORE DUO FERĒ MILIA HOMINUM LATINĒ DOCTORUM ACCIPIUNT EPISTULAS LEONINAS ELECTRONICĒ MISSAS. EPISTULAS LEONINAS I-LXXXV INVENIES IN INTERRETI SUB HAC INSCRIPTIONE, QUAE SEQUITUR:

<http://ephemeris.alcuinus.net/leonina/>

MAXIMĒ ID CURAMUS, UT COPIAM VERBORUM LATINORUM CONVENIENTER AUGEAMUS ET TEXTŪS MODERNOS CUIUSVIS ARGUMENTI QUAM OPTIMĒ IN LATINUM SERMONEM CONVERTAMUS.

ROGATUR, UT MANUSCRIPTA MITTANTUR VIĀ ELECTRONICĀ. MENDA SIVE GRAMMATICA SIVE METRICA, QUOAD FIERI POTEST, TACITĒ TOLLUNTUR.

EN HABES EPISTULAM LEONINAM
UNDENONAGESIMAM (89) !

ARGUMENTA

**Bernardus Clarivallensis quid dixerit de munere praepositi
Crabatum Latinum editum iri autumnno
Petri Iacturarii mira historia (IV)
Fabella Grimmiana: De perâ petasulo corniculo
Echus voces: Chronogramma Leoni Latino confectum.**

**LEO LATINUS OMNIBUS HOMINIBUS LATINITATEM AMANTIBUS
SAL.PLUR.DIC. S.V.B.E.E.V.**

Cara Lectrix, Care Lector,

*valdê gaudeo, quod mihi licet Tibi offerre Epistulam Leoninam
undenonagesimam.*

*Haud parvam operam dedi in Chamissonianae Historiae parte quartâ
Latinê reddendâ; nonnulli eius loci sunt tantâ arte metaphoricâ
allegoricâve conscripti, ut diutius dubitatione aestuarem atque
muginarer, quaenam locutiones Latinae mihi essent adhibendae. At ne
credas horas capituli Chamissoniani convertendi mihi fuisse »plumbeas«
(quales auctor dicit fuisse illas horas, quibus Petrus lacturarius
expectaverit diabolicum virum griseâ veste indutum, quem sibi
redditurum esse umbram venditam anxie sperat) – immo pro certo
habeas has horas mihi fuisse serenas.*

*Scilicet faciliorem redditu fuisse fabellam illam, quam de perâ petasulo
corniculo scripserunt fratres Grimmii. Tamen oportet ne nimis parvi
pendas difficultatem fabellas pueriles convertendi; eaedem quoque
habent suas difficultates speciales!*

*In fine invenies chronogramma, quod in diem natalem Leonis Latini
artificiosê composuit Hannes Demming.*

Tu autem pancriticê vale et perge mihi favere!

Medullitus Te salutat

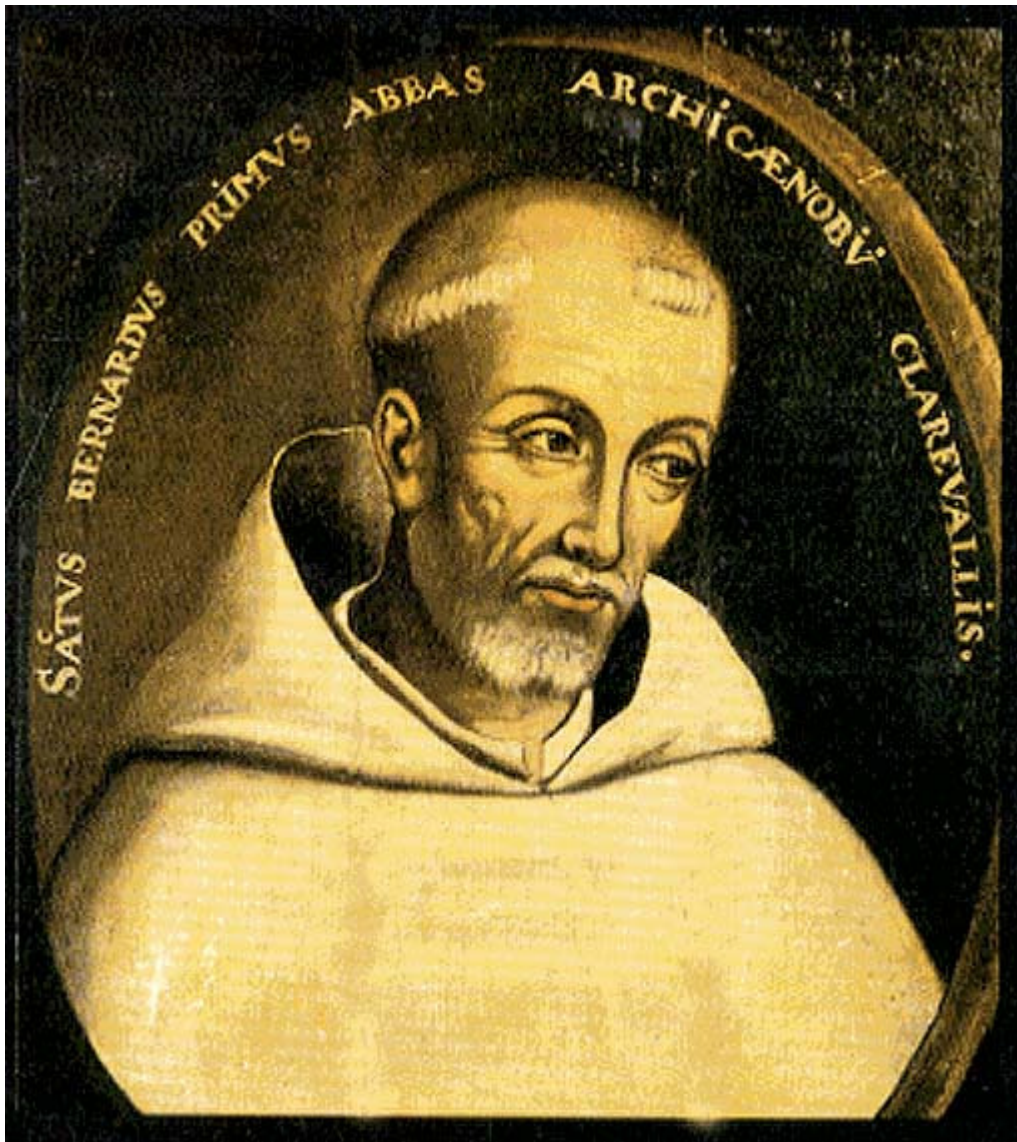
Nicolaus Groß

<http://www.leolatinus.com/>

LEO LATINUS

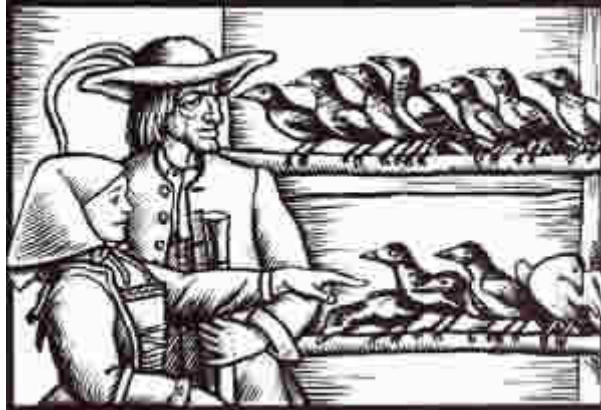
Senden ex oppidulo Bavariae Suebicae, d. Solis, **11. m.Oct. a.2015**

**PRAESIS UT PROSIS,
NON UT IMPERES.**

BERNARDUS CLARIVALLENSIS

(1090-1153)

HÔC AUTUMNO

CRABATUS LATINUS

ÊDETUR.

EXSPECTA PAULISPER !

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>

PETRI IACTURARII MIRA HISTORIA (IV)¹

Scriptis Adelbertus de Chamisso, Latinê reddidit Nicolaus Groß

Adelbert de Chamisso (1781-1838). Delineavit E.T.A Hoffmann (1776-1822).

IV.

Narrando non potero, quin celeriter praeteream tempus, quod describens – oh quam libenter! – morarer, si eiusdem spiritum vivum possem in animum revocare. At color, quo illud tempus vivificabatur et quo unico vivificari potest, in me desplenduit, et quandocumque in pectore meo studeo reperire ea, quibus îdem color illo tempore tam vehementer splendescibat, dolores et felicitatem, pium furorem, - tum frustra quadamtenus impello saxum, quo nullus fons praebetur vivus, et deus a me cessit. Quam mutatum me nunc aspicit illud tempus praeteritum! – Factum est, ut in illo oppido balneari gererem tragicam personam heroicam, sed male praeparatus artisque histrioniae tiro cum essem, mediâ in fabulâ agendâ in amorem incidi puellae, quae erat oculis caeruleis. Parentes fabulâ decepti omnibus modis curant, ut commercium quam celerrimê confirmetur et ludus vulgaris desinit in irrisionem. Istud autem iam est totum, totum ! – Istud mihi videtur tam

¹ cfr Pars prima: EPISTULA LEONINA 79, p.12-20; pars altera: EL 80, p.12-16; pars tertia: EL 82, p.9-12. Titulus originalis: »Peter Schlemihl's wundersame Geschichte mitgetheilt von Adelbert von Chamisso«

insipidum et illepidum, necnon terribile, quod idem mihi tale videri potest, quod illo tempore mihi fuit tam amplum, tamque copiosum, ut summâ laetitiâ perfruerer. O Mina, ut illo tempore flevi, quod te perdideram, sic nunc fleo, quod te perdidisti in ipso animo meo. Num tam vehementer consenui? – O tristem rationem! Redde mihi punctum tantummodo illius temporis, momentum illius furoris dulcis, – immo vero! solus fluito in mari alto vastoque fluctûs tui amari et iam pridem ex ultimo poculo exsiluit spiritus vini Campanici!

Nobis horae ferê itinere ab oppido remotis in planitie apricâ versantibus mora allata est a multitudine hominum sollemniter ornatâ. Currus noster constitit. Auditi sunt modi musici, sonitûs campanarum, cannonum crepitûs, per aëra sonuit »Vivat!« magnis vocibus editum – ante currûs foriculam apparuit chorus virginum albis vestibus indutus, eximiâ pulchritudine praeditus, in quo una tamquam sole lucente ceterae stellarum noctis similes sunt obscuratae. Haec puella e medio sororum processit; eadem tenera atque procera coram me in genua procubuit pudore erubescens, mihique obtulit coronam lauro, ramis oleagineis, rosisque consertam, nonnulla verba de maiestate et reverentiâ et amore faciens, quae non intellexi, sed quorum argenteo sono magico inebriatae sunt et aures et animus mei, – haec puella caelestis mihi visa est iam aliquando me praeteriisse. Tum chorus coepit cantare de bono rège laudabili deque felicitate populi eidem subditi.

En hanc scaenam, care amice, medio in sole actam! – Illa adhuc duobus gradibus a me remota genibus nixa, ego umbrae expers hiatum transilire non valui, coram illâ angelâ non potui in genua procumbere. O, quantum illo momento temporis dedissem pro umbrâ! Non potui, quin pudorem et angorem et desperationem mei abderem in currum extremum. Tandem Bendelius paratus erat ad me adiuvandum, ex altero latere currûs exsiluit, ego illi revocato e meâ cistulâ, quae mihi erat ad manum, pretiosam coronam gemmatam exemptam dedi, quâ illa Fannia pulchra fuerat exornanda. Bendelius prodiit et in nomine domini sui dixit, illi neque licere neque illum velle accipere talia honestamenta; se putare haec errore aliquo facta esse; tamen illum incolis urbis bonis gratias agere pro bonâ voluntate. Bendelius coronam oblatam sustulit inque eiusdem locum supposuit anulum adamantinum; deinde îdem virgini pulchrae reverenter manum porrexit, ut surgeret, nutu iussit sacerdotes, magistratûs, omnes cives deputatos abire. Nemo admissus est. Bendelius fecit, ut turba divideretur et equis spatium daretur, raptim in currum inscendit, et equis admissis vehi perreximus, portam subeuntes fronde floribusque constructam, versus oppidulum. – Cannonum sonitûs iterum iterumque audiebantur. – Currus ante domum meam constitit; celeriter desilui ad ianuam, multitudinem hominum dividens, qui

cupiditate me videndi affecti accurrerant. Plebecula sub fenestrâ meâ magnâ voce clamabat »Vivat!« et ego faciebam, ut inde plueret ducatos duplices. Vesperi urbs voluntariê est illuminata.

Adhuc autem nescivi, haec omnia quid valerent et ipse pro quo haberer. Itaque Rascalem misi speculatum. Eidem autem narratum est, homines iam certo scire bonum regem Borussiae nomine alicuius comitis nobilis iter facere per terram; adiutorem meum militare cognitum esse, eundem se ipsum meque patefecisse; homines quantâ laetitiâ affecti essent, cum certo cognovissent illum in oppido nunc versantem quadamtenus a se ipsis possideri. Intellexisse quidem illos homines se, cum nunc manifestum esset me diligentissimê studere, ut manerem incognitus, ineptê egisse eo quod tam importunê mysterium revelarent. At eos sentire me suscensuisse tam clementer, tam propitiê, – ut dubium non esset, quin sibi benevolentibus ignoscerem.

Rascal autem mastigia meus hac re valdê exhilaratus verbis poenalibus bonos homines talia credentes quam studiosissimê confirmabat. Îdem mihi de hac re rettulit perquam iocosê, et cum vidisset me eâdem exhilaratum, narravit mihi, quam malignê egisset. – Num necesse est hoc confiteri? Scilicet ego eius verbis auditis mihi superbê persuaserim me haberi pro duce venerabili.

In vesperum crastinum iussi festum praeparare sub arboribus, quae inumbrabant loca ante domum meam sita, omnesque cives urbis invitare. Vi marsuppium mei mysteriali et studiis Bendelii Rascalisque sollertium id contigit, ut ipsum tempus superaretur. Verê mirandum est, quam pulchrê atque copiosê intra spatium paucarum horarum omnia ordinata sint. Splendor et abundantia, quae ibi effectae sunt necnon illuminatio consentanea tam sapienter distributa erat, ut mihi viderer perquam securus. Nihil prorsus restitit monendum, ministri mei erant laudandi.

Adesperavit. Convivae apparuerunt et apud me sunt introducti. Nomen maiestatis non iam est tactum; sed vocatus sum magnâ cum reverentiâ et pietate: Dominus Comes. Quid facerem? Titulum Comitum concessi, ut inde ex illâ horâ manerem Comes Petrus. Mediâ in turbâ sollemni anima mea nil cupiebat nisi illam unicam. Sero illa apparuit, illa, quae erat corona coronamque gerebat. Eadem puella modestê parentes sequens videbatur nescire se esse omnium pulcherrimam. Apud me introducti sunt Dominus saltuarius magister eiusque uxor et filia. Scivi parentibus multa dicere iucunda atque humana; at coram filiâ constitui tamquam puer castigatus, neque unum quidem verbum êdere potui. Tandem illam balbutiens rogavi, ut hanc sollemnitatem eo dignaretur, quod munere,

cuius signo ornaretur, fungeretur. Illa pudibunda obtutu miserabili me rogavit, ut sibi parcerem; at ego illâ pudibundior primus subditus puellae indulgentiam meam dedi magnâ cum reverentiâ, et eo nutu comitis omnibus convivis est mandatum, quod agendo imitari omnes laetê studuerunt. Laetâ in sollemnitate praevaluerunt maiestas et innocentia et venustas cum pulchritudine consociatae. Minae parentes felices putaverunt sui tantum honoris causâ filiam suam laude elatam esse; equidem ipse ebrietate affectus eram ineffabili. Iussi omnes gemmas mihi relictas, quas, ut auro molesto defungerer, omnes margaritas, omnes adamantes imponere patinis obtectis et ad mensam, sub nomine reginae, eius collustricibus omnibusque dominabus in gyrum offerre; aurum interim sine pausâ trans cancellos circumdatos in plebeculam iubilantem.

Bendelius autem postridie mâne animo fidenti mihi patefecit suspicionem, in quam Rascal iam pridem sibi venisset, nunc factam esse rem certam. Illum enim heri intervertisse integros saccos auro completos. Ego »congaudeamus«, inquam, »misero illi homuncioni de praedulâ captâ; libenter dono omnibus, quidni illi quoque? Îdem heri mihi, omnes homines novi, quos tu mihi dederas, probê ministravere, me adjuverunt, ut laetê fieret laeta sollemnitas«.

Non perreximus de hac re colloqui. Rascal primus ministrorum mansit, sed Bendelius erat amicus meus et familiaris. Qui cum assuefactus esset divitias meas considerare inexhauribiles, non speculabatur earum fontes; immo îdem voluntatem meam respiciens me adjuvabat occasiones excogitantem, quibus divitias patefacere et aurum effunderem. De viro illo ignoto, pallido illo tenebrione, nihil scivit nisi hoc: me ab execratione, qua affectus essem, redimi non posse nisi ab illo, necnon timere illum, in quo unica spes mei esset posita. Ceterum cum mihi persuasum esset me ab illo inveniri posse ubique, sed illum a me nullibi, me diem promissum expectantem destitisse ab investigatione frustra instituendâ.

Magnificentîâ sollemnitatis moribusque meis primo factum est, ut incolae oppidi creduli opinionem praeiudicatam retinerent. Sed mox ex actis diurnis apparuit totum iter rēgis Borussiae fabulosum nihil fuisse nisi rumore indicii expertem. Tamen rex esse credebar et oportebat, ut rex manerem, necnon unus e divitissimis et regalissimis, quicumque essent. At non bene sciebatur, qualisnam rex essem. Hominibus numquam fuit causae, cur lamentaretur de penuriâ monarchorum, idque paucissimê aetate nostrâ; boni illi homines, qui nullum umquam conspexissent regem ipsis oculis suis, modo hunc, modo illum aequâ fortunâ divinabant esse regem – Comes Petrus autem semper mansit is qui fuerat.

Aliquando inter balnearum hospites apparuit quidam mercator, qui decoxerat, ut se ditificaret, qui fuit communi existimatione et umbram latam, quamvis aliquatenus pallidam, a se iaciebat. Îdem opes, quas collegerat, ostentandi causâ voluit exponere, necnon in mentem ei incidit, ut mecum vellet competere. Equidem marsuppio usus misericulum illum mox eo compuleram, ut exististimationis servandae causâ iterum decoqueret et trans montes migraret. Ita factum est, ut illo defungerer. – Illâ in regione multos homines reddidi inutiles et desidiosos!

Quamvis regali magnificentiâ et effusione omnia mihi subicerem, in domo meâ vivebam valdê simpliciter atque modestê. Consueveram ûti tantâ cautione, ut Bendelio excepto nemini quacumque causâ allatâ permitterem intrare conclavia, quae inhabitabam. Dum sol splendebat, cum Bendelio manebam iisdem inclusus, et dicebatur comes nobilis laborare in zothecâ suâ. Laborans adiuvabar a nuntiis frequentibus, quos vel minutissimae rei causâ mittebar et recipiebar. – Visitatores non recipiebam nisi vesperi sub arboribus meis, aut in oeco Bendelio iubente aptê et amplê illuminato. Cum domo exhibam Bendelio semper more Argei me custodiente, in nullum locum ibam nisi in hortum saltuarii, et illius puellae unicae causâ; nam nullâ re animus meus vehementius commovebatur quam amore illius.

O mi bone Chamisso, spero te nondum oblîtum esse, quid sit amor! Hîc multa tibi relinquo supplenda. Mina verum fuit puella amabilis, bona, pia. Huius puellae animum et sensum ad me detinueram, puella, quâ erat verecundiâ, nesciebat, quare tantulum valeret, ut a me aspiceretur; necnon amorem amore compensabat pleno cum vigore iuvenili animi sui innocentis. Quae amabat more mulieris se totam sacrificantis; se ipsam oblîta, dedita, neminem amans nisi eum, qui erat vita sua, minimê curans, num ipsa periret, id est, haec puella reverâ amabat.

At ego – o horas quam terribiles – terribiles! et dignas tamen, quas desiderem ut recipiam – saepe degebam lacrimans ad pectus Bendelii acclinatus, cum prima ebrietate animi finitâ, quâ fueram animi non compos, resipiscens me acriter aspiciebam, qui umbrae expers fallaci amore mei ipsius hanc angelam corrumpens, eius animam puram mendaciis surripiebam! Primum decernebam, ut me ipsum proderem; deinde spondebam iuribus iurandis carissimis factum iri, ut me ab illâ abriperem et aufugerem; tum iterum lacrimis proruptis cum Bendelio statuebam, ut vesperi illam visitarem in horto saltuarii.

Aliis temporibus spes fallaces concipiebam de viri grisei visitatione futurâ, et iterum lacrimabam, cum frustra conatus essem res speratas credere. Diem autem computaveram, quo illum virum timendum a me

revisum iri exspectabam; nam ille dixerat se reverturum esse eodem die anni proximi futuri, et ego dictum eius credidi.

Parentes erant homines boni, honorabiles, vetusti, qui unicam filiam suam valdê amabant, totâ re, quam inter nos habuimus, illi stupefacti sunt, cum iam exstaret, et nesciverunt, quid de eâ cogitarent. Prius ne somniaverant quidem Comitem Petrum de filiâ suâ cogitare, at nunc îdem illam amabat et ab illâ amabatur. – Mater haud scio an ambitiosior erat, quam ut non cogitaret talem rem fieri posse et studebat eam efficere; pater autem, quâ erat mentis sanitate, tales spes immoderatas non permisit. Ambobus cum persuasum esset amorem meum esse purum, nihil restitit, ut pro filiâ suâ orarent.

Epistula quaedam manibus meis incidit, quae a Minâ illo tempore scripta mihi relicta erat. – Ita est, video Minae ductûs litterarum! Quam epistulam tibi describam.

»Sum puella infirma, inepta, nescio an animo fingam amatum meum, cum eum medullitus, medullitus amem, miseram puellam nolle dolore afficere. – Eheu, tu tam bonus es, tam ineffabiliter bonus; sed noli me falso intellegere. Ne quid mihi sacrifices, noli mihi aliquid sacrificare; o Deus! Me odissem, si istud faceres. Immo – tu me fecisti infinitê beatam, tu me docuisti te amare. Discede! – Scio quidem fatum meum, scio Comitem Petrum non spectare ad me, sed spectare ad mundum. Gloriabor audiens: is fuit et is fuit iterum et illud perfecit; ibi eum adoraverunt, et ibi eum venerati sunt tamquam deum. Vide, cum haec cogito, tibi irascor, quod propter puellam simplicem oblivisceris alta tua fata. – Discede, ne hac cogitatione fiam infelix, quae, eheu! per te sim tam felix, tam beata. – Nonne etiam ramum olivae gemmamque rosae vitae tuae intexui, tamquam coronae illi, quam tibi offerre licuit mihi? Teneo te animo meo inclusum, mi amate, noli timere, ne a me discedas – moriar, eheu! tam beata, tam ineffabiliter beata moriar per te«.

Facile fingas cor meum his verbis paene dissectum esse. Minae explicui me non esse talem, qualis esse viderer; me nihil esse nisi virum divitem, sed infinitê miserum. Me religione contactum esse, quae oporteret esse unicum secretum mei illi ignotum, quia adhuc sperarem illam religionem posse expiari. Istôc timore me vexari dies meos degentem quasi veneno affectum: me timere, ne Minam mecum in abyssum abriperem, eam, quae esset unica lux, unica felicitas, unica anima vitae meae. Tum illa iterum flens lamentata est me esse miserum. Ah quam plena illa erat amoris, quam bona! Ut unam tantum lacrimam mihi redimeret, illa, quantâ cum beatitudine, sacrificasset se ipsam!

At amata mea nequaquam rectê intellexit verba mea, sed animo finxit me esse aliquem principem nobilem gravi aliquâ devotione contactum, aliquod altum caput honestum, necnon puella vi suâ imaginandi naviter depingebat amati sui magnificas imagines heroicas.

Aliquando ei dixi: »Mina, ultimo die mensis proximi futuri fortuna mea mutabitur et decertabitur – nisi hoc factum erit, mori debebo, quia nolo te facere infelicem.« – Illa lacrimans caput suum in pectus meum abdidit. »Si fortuna tua mutabitur, sine me scire te esse felicem, ego non habeo, quod a te postulem. – Si es miser, me coniunge cum miserîâ tuâ, ut te adiuvem, qui feras miseriam.«

»Puella, puella, revoca verbum, verbum praeproperê dictum, verbum ineptum, quod e labiis tuis effûgit – num novisti hanc miseriam, novistine istanc execrationem? Scisne, quis sit amatus tuus – quid is –? – Nonne me vides convulsivê cohorrescere, et te celare secretum?« Illa gemens ad genua mea procubuit, et preces suas repetivit iurans ius iurandum.

Ego autem magistro saltuario intranti declaravi me velle die proximi mensis futuri eum rogare, ut mihi permetteret filiam suam in matrimonium ducere – hunc diem dixi, quia putavi usque ad eum multa factum iri, quae valerent ad fortunam meam. Nihil fore immutabile nisi amorem meum filiae suae.

Bonus ille vir talia verba a Comite Petro facta cum audiret, vehementer stupefactus est. Primo brachia sua collo meo iniecit, deinde eum puduit, quod sui oblîtus erat. Nunc ei in mentem incidit dubitare et deliberare et investigare; locutus est de dote, de securitate, de carae filiae rebus futuris. Gratias ei egi, quod me harum rerum monuit. Ei dixi me exoptare, ut in hac regione, ubi viderer amari, habitarem et vitam degerem a curis liberam. Rogavi eum, ut bona pulcherrima, quae in terrâ venaliter praestarent, sub nomine filiae emeret et ad me remitteret pretium solvendum. Hôc modo eum patrem optimê affuturum esse genero amanti. – Cuius oblatis causâ illi multum laborandum fuit, nam ubique ab aliquo alieno praeveniebatur; tantummodo pretio milionis ferê nummorum êmit.

Sic illum virum occupavi quadamtenus callido consilio innocenti semovendum, qualibus consiliis illius causâ iam usus eram, nam non possum, quin confitear illum mihi fuisse aliquatenus molestum. E contrario bona mater fuit paululum surdastra, nec tam ambitiosa, ut crederet Dominum Comitem sibi esse colloquiolis delectandum.

Tum accessit mater, homines felices me urgebant, ut vesperum secum degerem diutius; at ne per minutam quidem partem horae mihi licuit morari: nam ad horizontem iam vidi lunam orientem lucescere. – Tempus meum erat transactum.

Postrie vesperi denuo ii ad hortum saltuarii. Amiculo per umerum dilato, petaso ad oculos deposito ad Minam accessi; cum eadem oculis sublatis me aspiceret, fortuito mota est; tum subito intimo in animo meo clarê recordatus sum illam noctem horribilem, qua in lumine lunae apparui umbrae expers. Reverâ Mina fuit illa puella. Num nunc quoque me recognoverat? Illa fuit tranquilla et cogitabunda – at meus animus ingenti molestiâ erat oneratus – e sede meâ surrexi. Illa tranquillê lacrimans se iniecit pectori meo. Tum abii.

Inde illam saepius inveniebam lacrimantem, ut anima mea in dies magis obscuraretur, – tantummodo parentes beatitudine abundantia diffluebant; at mihi trepido atque torpido dies fatalis imminebat tamquam nubes fragores caeli praenuntians. Vesper proximus ante istum diem adfuit – vix respiravi. Diligenter nonnullas cistas auro compleveram, vigilavi usque ad horam duodecimam. – Quae indicata est campanae sonitu.

Nunc ibi sedebam oculo in indice horologii defixo, secundas, minutasque numerans tamquam ictûs pugionis. Omni strepitu exorto excitabar, dies oriebatur. Horae plumbeae una alteram demovebant, factus est meridies, vesper, nox; indicibus horologii progredientibus spes marcescebat; hora undecima campanae sonitu est indicata, nihil apparuit, ultimis minutis horae ultimae transactis nihil apparuit, duodecimae horae primum campanae sonum audivi, ultimum, et desperatus somniis deditus infinitis in lectum meum delapsus sum. Cras me – in sempiternum umbrae expertem - rogaturum esse, ut amatam in matrimonium ducerem; somno anxio versus mâne oculi mei sunt compressi.

(Pars quinta sequetur)

**FABULAM NOVELLAM
AB ADELBERTO DE CHAMISSO NARRATAM
c.t. »Peter Schlemihls seltsame Geschichte«
IN
LATINUM CONVERTIT
NICOLAUS GROSS**

LEO LATINUS
<http://www.leolatinus.de/>

DE RAPTORE HOTZENPLOTZI

Fabula Casparuli

quam theodiscê narravit

Otfried Preußler

in Latinum convertit

Nikolaus Groß

Editio prima
in domo editoria, quae appellatur
LEO LATINUS

Hic liber habet 136 (centum triginta sex) paginas. Versioni fabulae completae adiunctum est glossarium abundantissimum, quod continet 24 (viginti quattuor) paginas. Liber constat 25 € (viginti quinque euronibus) et directê per epistulam electronicam mandari potest a domo editoriâ, quae appellatur LEO LATINUS: SPQR@LEOLATINUS.COM

FABELLA GRIMMIANA

54. DE PERA PETASULO CORNICULO

Aliquando fuerunt tres fratres, qui paulatim ad paupertatem redacti tantas angustias passi sunt, ut esurirent neve haberent, quid comederent. Tum iidem dixerunt: »Sic res ne maneat, melius est nos abire in terras longinquas, ut fortunam petamus meliorem«. Itaque profecti iam ierant per latas vias multosque culmulos graminum, sed nondum inciderant in fortunam meliorem. Tum aliquo die magnam silvam intraverunt, qua in mediâ inerat mons, quem accedentes viderunt totum constare ex argento. Tum frater maximus natu: »Nunc« inquit »invêni fortunam optimam, nec meliorem petam«. His dictis tantum argenti secum sumpsit, quantum ferre poterat, et domum revertit. Duo reliqui autem dixerunt: »Nos autem a fortunâ plura petimus quam tantummodo argentum« et argento intacto migrare perrexerunt. Iterum per aliquot dies cum migrassent, montem advenerunt, qui totus constabat ex auro. Alter frater constitit; qui rem considerans incertus: »Quid« inquit »faciam? Utrum ex auro tantum sumam, ut mihi sufficiat per totam vitam an pergam migrare?« Tandem consilio capto fratri valedixit et domum revertit. Tertius autem frater: »Argento auroque« inquit »non commoveor, nondum volo fortunam meam abdicere, fortasse mihi aliquid melioris est destinatum«. Itaque îdem perrexit migrare et cum per triduum migrasset, advênit silvam, quae etiam maior erat illis antea visis; quâ in silvâ ingenti cum nihil inveniret, quod comederet biberetve, siti fameque erat periturus. Tum altâ arbore ascensâ circumspectabat, num finem silvae inveniret, sed quantum acies oculorum ferebat, nihil conspexit nisi culmina arborum. De arbore descendens famelicus cogitavit »Utinam semel saltim satiarer!«. Cum descendisset, stupefactus conspexit sub arbore mensam cibis opiparê obtectam, quorum nidore nares eius penetrabantur delectabiliter. »Nunc quidem« inquit »optatum meum ipso tempore est expletum«, nec rogans, quis cibos attulisset et quis coxisset, ad mensam accessit et magna cum voluptuosê comêdit, dum fames expleretur. Cenâ finitâ vir cogitavit: »Hic pannulus mensalis decorus si corrumperetur in silvâ, quantum dolendum esset« illumque concinnê complicatum sacculo imposuit. Deinde perrexit

migrare, et vesperi, cum denuo inciperet esurire, voluit pannulum examinare, dispanxit et: »Exopto« inquit »ut iterum bonis cibis obtegaris!« et vix his verbis dictis iam tot patinae cibis pulcherrimis plenae panno erant impositae, quot loco capiebantur. »Nunc animadverto« inquit »quâ in coquinâ mihi coquatur, te quidem magis

amabo quam montem argenti et auri«. Nam bene intellexit hunc pannum esse cibiferum. Tamen îdem pannus ei nondum suffecit, ut domi remigraret ibique maneret, sed maluit mundum permigrare et quaerere fortunam meliorem. Aliquo vespere in quadam silvâ solitariâ incidit in carbonarium, qui carbones ligno comburendo fabricans ad ignem erat poma terrestria comesurus. »Bonum vesperum« inquit »nigritane! Quomodo te habes in solitudine tuâ?« - »Semper eodem modo« ille respondit, »et omni vespere comedo poma terrestria; cupisne eadem et vin' mecum comedere?« - »Gratias« peregrinus inquit »plurimas, nolo tibi cenam auferre, nesciveras tibi convivam fore, sed si mecum comedere volueris, a me inviteris«. - »Quisnam« carbonarius inquit »tibi cibos comparabit? Video te nullos tecum attulisse, nec spatio complurium horarum ullum hominem in ambitu invenies, qui tibi aliquid ciborum det«. - »Tamen« ille respondit, »tibi fiat cena, quâ sapidiorem numquam gustavisti«. Deinde pannulum e perâ exemptum humi dispanxit et dixit: »Pannule, obtegaris!«, et mox pannulo impositi erant cibi cocti et assati et tam calidi quam modo e coquinâ essent allati. Tum carbonarius oculis dilatis sine morâ cibos apprehendit orique suo nigro frusta ingerebat magis magisque maiora. Cenâ finitâ carbonarius subridens: »Audi!« inquit »Pannulus tuus mihi placet. In silvâ, ubi nemo mihi aliquid boni coquit, hic pannulus esset utilissimus; propono, ut res inter nos permutemus, ego habeo peram militarem, quae est vetusta et indecora, sed viribus mirabilibus; quia eâdem non iam egeo, tibi peram dabo pro pannulo«. Ille: »Primum« inquit »oportet sciam quales sint illae vires mirabiles«. Carbonarius autem: »Hoc« inquit »tibi dicam: quandocumque peram appulsaveris, miles immunis cum sex gregariis militibus exhibit, qui instructi sunt telis superioribus et inferioribus, et quaecumque eos iusseris facere, haec perficient«. - »Per me« ille inquit »licet, nil obstat, permutemus«, carbonario pannulum dedit pro perâ illique valedixit. Itinere aliquamdiu facto vires mirabiles experturus peram appulsavit. Mox septem heroes bellici ad virum prodierunt milesque

immunis: »Dominus et imperator meus« inquit »quid me iubet facere?« - Ille respondit: »Iter facite ad carbonarium et repositum pannulum meum optativum!« - Milites sinistrorsum conversi redierunt; sine ullâ dubitatione postulatam attulerunt, quod carbonario abstulerant. Vir illos iussit abire, perrexit migrare sperans fortunam sibi fore etiam meliorem. Sole occidente alterum carbonarium advênit, qui prope ignem praeparabat cenam. »Vin' tu« ille inquit »mecum cenare? Poma terrestria cum sale, sed sine adipe tibi praebeo, conside iuxta me«. - »Non« vir inquit »oportet nunc tu sis conviva meus«, et pannulum dispandit, cui infuturi erant cibi delicatissimi. Unâ comederunt biberuntque animis elatis. Cenâ finitâ carbonarius: »Est mihi« inquit »quidam petasulus detritus, qui est miris qualitatibus: Eundem si quis capiti imposuerit, et in capite circumverterit, canno, qui est vi duodecim cannonum communium, tam vehementer grandinabit, ut omnia deiectentur nemine resistente. Hunc petasulum, cum mihi nil prosit, tibi dabo pro panno tuo mensali«. - »Hoc« ille inquit »haud displicet«, petasulum sumpsit, pannulum reliquit. At paulo post perâ appulsâ milites suos iussit pannulum sibi reportare. »Unum« cogitavit »additur alteri, neque felicitas mea videtur esse finita«. Nec sic cogitans deceptus est. Cum iter fecisset unius diei, advênit carbonarium tertium, a quo nec aliter ac ab anterioribus invitatus est, ut comederet poma terrestria non adipata. Quem etiam invitavit, ut unâ secum comederet cibos pannulo suo optativo impositos, qui carbonario tam bene sapuerunt, ut is viro pro pannulo praeberet corniculum, quod erat qualitatibus etiam mirabilioribus quam petasulus. Hoc enim corniculum si inflatum erat, omnia moenia et munimenta, denique omnia oppida vicique collabebantur. Vir dedit quidem pannulum pro corniculo, sed postea iussit milites suos pannulum repositum, ut tandem peram et petasum et corniculum secum haberet. »Nunc« inquit »vir sum fortunatus, et tempus est, ut domum reversus videam, quomodo se habeant fratres mei«. –

Domum cum advenisset, fratres eius pro argento auroque domum aedificaverant pulchram et vivebant more graeco. Vir cum intraret veste semiscissâ, perâ detritâ umeris impositâ, illi non agnoverunt eum esse fratrem suum. Eum iridentes dixerunt: »Tu contendis te esse fratrem nostrum, qui auro argentoque repudiatis sibi petiverat fortunam meliorem; is certê rex summo decore ornatus advehetur, non veste mendici«; et fratrem foras fugaverunt. Tum vir irâ incensus peram suam tam diu appulsavit, dum centum quinquaginta milites ante se starent acie ordinibusque constitutis. Vir eos iussit domum fratrum cingere, duos autem milites virgas coryli secum auferre, quibus fratres superbos tam diu verberarent, dum scirent, quis ipse esset. Ingens factus est strepitus, ut homines concurrerent duos fratres adiuturi, sed militibus resistere non

valuerunt. Res rēgi nuntiata est; qui iratus centurionem cum centuriâ misit; at vir perâ instructus mox habuit plures milites, qui reppulerunt

centurionem centuriamque, ut abirent sauciati. Rex autem: »Istum furciferum« inquit »domabo« et postridie misit maiorem militum numerum, sed ii etiam minus effecerunt. Nam vir illis etiam plures milites opposuit, deinde aliquoties petasulum in capite circumvertit, tum canno ille ponderosus coepit grandinare, ut milites rēgis repulsi fugarentur. »Nunc« vir inquit »non prius pacem faciam, quam rex mihi dederit filiam in matrimonium ducendam, ut eius nomine totum regnum regam«. - »Grave mihi est agere coacto: Sed quid mihi relinquitur aliud quam facere id quod ille postulat?« rex dixit filiae suae. »Si volo pacem restitui coronamque mihi manere capiti meo impositam, non possum quin te tradam«. – Nuptiae sunt celebratae, sed piguit filiam rēgis maritum esse virum vulgarem, qui petasum detritum gerebat et peram detritam subbaiulaverat. Cum vellet defungi ab illo iterum iterumque deliberabat, quomodo hoc fieri posset. Tum filia rēgis cogitavit: »Num vires eius mirabiles insunt perae?« Simulans se esse amore captam maritum palpans dixit: »Utinam peram istam malam deponeres, quâ tam

vehementer foedaris, ut pudeat me tui«. - »Carum corculum« maritus respondit »haec pera est thesaurus meus maximus, dum eum teneo, nullam timeo potestatem huius mundi« et narravit uxori, quibus viribus mirabilibus esset pera sua. Tum uxor virum amplexa est, quasi vellet osculari, sed sine morâ peram de umero detractam secum abstulit aufugiens. Cum primum fuit sola, peram appulsavit militibusque imperavit, ut comprehenderent imperatorem priorem et ducerent ad palatium regium. Qui oboediverunt et ista mulier fallax etiam plures milites misit, qui illum persecuti ex regno fugarent. Tum vir perditus esset, nisi habuisset petasulum. Manibus autem vix liberatis petasulum aliquoties huc illuc permovit, ut mox illud tormentum bellicum magno cum tonitru grandinaret; quo omnia deiecta sunt et filia régis ipsa non potuit, quin adveniret a marito veniam rogatum. Cum uxor versutê loquens promitteret se melius acturam esse, maritus persuasus pacem concessit. Mulieri simulanti se esse benevolam virumque valdê diligere paulo post contigit, ut ille confidens sibi narraret, etiamsi aliquis peram suam possedisset, tamen non fieri posse, ut îdem valeret ad se, dummodo ipse possideret petasulum vetustum. Hoc secretum filia régis cum audivisset, exspectavit, dum ille obdormisceret, deinde petasulo surrepto iussit illum foras fugare. At adhuc vir possedit corniculum, quod inflavit summâ cum vi. Mox omnia aedificia collapsa sunt, moenia, munimenta, urbes, vici, ut rex filiaque eius occîderentur. Nisi vir corniculum deposuisset, si paululo diutius inflavisset, omnia sursum deorsum essent collapsa neque ullus lapis alteri mansisset impositus. Tum nemine resistente regem se fecit totius regni.

FABELLAM GRIMMIANAM

c.t. »Der Ranzen, das Hütlein und das Hörnlein«

IN LATINUM CONVERTIT

NICOLAUS GROSS

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>

ECHUS VOCES

Hannes Demming GRATVS ET ATTENTVS EPISTVLARVM TVARVM
LECTOR TIBI SAL. PL. DIC. Die Martis 29.Sept.2015 11.42h

ECCE CHRONOGRAMMA NATALE A ME CONFECTVM:

ACCIPIAS QVAESO. FORTASSE TIBI PLACEBIT.

EX MENTE TE SALUTAT IOANNES HISTRIO

LEONI LATINO
LINGVAE LATINAE
INSIGNI EXPERTOQUE
PRINCIPI SEXAGENARIO
MEDULLITVS
GRATVLATVR
IOANNES HISTRIO

RESPONSUM LEONIS LATINI (d.30. m.Sept.2015, 22.07 h)

Care Ioannes,

summas gratias tibi ago pro chronogrammate artificiosê atque perhumaniter confecto!

Situm tuum interretialem perlustrans stupefactus sum de multiplicitate ingenii tui: multis disciplinis studuisti pernoscendis, magister sermonis latini graecique fuisti et histrio et servator dialecti vestfalicae (praesertim Monasteriensis). Maximo mihi honori est legi scripta mea Latina a viro tam illustri tamque bene merito, ut praemio Friderici Reuter exornaretur.

Ceterum ipse cum studerem rebus phoneticis pernoscendis, particeps fui cursûs dialecti vestfalicae discendae.

Lêgimus libellum, qui inscribitur "Drücke Möhne - Lustige Geschichten in münsterländischer Mundart". Novistine eum? Quid tibi videtur de hōc libello? - Urbs Monasterii pluviosa est, sed multos habet thesauros artium cultûsque civilis. At vehementer miseret me illius Knipperdollingii anabaptistae eiusque sodalium, quorum caveae (sive corbes) adhuc dependent e turri ecclesiae Sancti Lamberti.

Lector fidelis, care amice,

vale pancraticê et perge mihi favere.

Medullitus te salutat
Nicolaus Groß
LEO LATINUS

**HANC EPISTULAM LEONINAM
UNDENONAGESIMAM**

SENDEN IN OPPIDULO BAVARIAE SUEBICAE PERFECIT

Die 11., d.Solis m.Oct. a.2015

Nicolaus Groß

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>